

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту рішення Запорізької міської ради
«Про затвердження міської «Програми розвитку велоінфраструктури
міста Запоріжжя на 2019 рік»

Правовою базою для прийняття даного рішення є чинне законодавство: Закони України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про благоустрій населених пунктів», «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», Постанова Кабінету Міністрів України № 1306 від 10.10.2001 року (зі змінами №553 від 11.07.2018 року) «Про Правила дорожнього руху», ДСТУ 4100-2014 «Знаки дорожні. Загальні технічні умови. Правила застосування», ДСТУ 4092-2002 «Світлофори дорожні. Загальні технічні вимоги, правила застосування та вимоги безпеки», ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування і забудова територій», ДБН В.2.3-5:2018 «Вулиці і дороги населених пунктів» та інших нормативно-правових актів з метою врегулювання відносин у сфері розвитку велосипедної інфраструктури».

На підставі петиції №ЕП-0002-ТАК від 25.01.2017 року щодо розробки та початку впровадження концепції розвитку велоінфраструктури та велотранспорту в місті Запоріжжі, яка була підтримана депутатами на сесії та прийнято рішення №84 від 28.02.2017 року «Про підтримку петиції щодо розроблення концепції розвитку велоінфраструктури та велотранспорту в місті Запоріжжя» підготовлено проект рішення з метою розробки Програми щодо комплексного підходу до розвитку велоінфраструктури, яка має попередити збільшення кількості ДТП за участю велосипедистів та автомобілістів, що в свою чергу призведе до підвищення рівня безпеки на дорогах та тротуарах, а також до поліпшення екологічного стану міста, якості життя мешканців і гостей міста.

На теперішній час у місті склалася непроста ситуація з питанням розвитку велосипедної інфраструктури, а саме:

- відсутність у достатній кількості велосипедних доріжок/велосмуг;
- не пристосовані проїжджі та пішохідні частини для руху велосипеда;
- не розвинена система реконструкції та перебудови об'єктів транспортної інфраструктури до відповідності національним та європейським стандартам, де обов'язково повинна бути наявність велосипедних доріжок тощо;
- зниження туристичної привабливості міста Запоріжжя;
- зниження соціально-економічного потенціалу розвитку велосипедного бізнесу;
- зниження мобільності громадян та стану їх психологічного та фізичного здоров'я.

Затори хвилюють усіх, особливо тих, хто приймає рішення на місцях: їм доводиться вирішувати багато проблем, зокрема пов'язаних із життєвим рівнем, безпекою дорожнього руху та якістю повітря. Відомо, що майже

половина європейських політиків та керівників, які приймають рішення, занепокоєна можливістю збільшення заторів у випадку незапровадження заходів із розвитку пішохідного (41%) та велосипедного руху (48%). Заходи з розвитку пішохідного та велосипедного руху насправді можуть сприяти зменшенню заторів у містах.

Аналіз рівня розвитку велоінфраструктури свідчить, що велосипедист у місті Запоріжжя не є захищеним інфраструктурними рішеннями при пересуванні велосипедом по місту.

Необхідність розробки Програми щодо комплексного підходу до розвитку велоінфраструктури має попередити збільшення кількості ДТП за участю велосипедистів та автомобілістів, що в свою чергу призведе до підвищення рівня безпеки на дорогах та тротуарах, а також до поліпшення екологічного стану міста, якості життя мешканців і гостей міста.

При розробці Програми вивчено та враховано практичний досвід Європейських країн, Громадської організації «Асоціація велосипедистів Києва», Громадської організації «Спільно Хаб», Громадської організації «Свідоме місто», Громадської організації «Урбан-рух «Запоріжжя велосипедне», м. Вінниця, м. Івано-Франківськ, м. Львів, м. Житомир і інших міст України, у сфері розвитку та впровадження велоінфраструктурних рішень.

Найбільш ефективними і науково підтвердженими методами підвищення безпеки велосипедиста є облаштування безпечних велодоріжок та велосмуг, заспокоєння руху в місті, проведення інформаційної кампанії щодо заохочення мешканців до пересування велосипедом як транспортом. З цією метою необхідно організувати роботу з розробки концепції розвитку велоінфраструктури, розробку проектно-кошторисної документації на реконструкції вулиць з урахування потреб велосипедистів та пішоходів, виготовлення та встановлення П-подібних велосипедних парковок (стійок) та проведення заходів з промоції (просування) велосипеда як транспорту.

Для більшої ефективності концепція повинна бути обговорена з представниками громадянського суспільства і їх думка має бути врахована у остаточному варіанті концепції розвитку велоінфраструктури міста Запоріжжя.

Саме громадянське суспільство гарантує кожній людині вільний вибір свого економічного життя, стверджує пріоритет прав людини, виключає монополію однієї ідеології, єдиного світогляду, гарантує свободу совісті. З огляду на це доцільно будь-які заходи на розвиток велосипедної інфраструктури обговорювати з громадянським суспільством для охоплення максимальної думки суспільства.

При проведенні інформаційно-просвітницьких заходів через розміщення реклами, розповсюдження інформації в засобах масової інформації, необхідно донести до кожного мешканця нашого міста інформацію щодо необхідності розвитку велосипедної інфраструктури,

використання велосипеда як транспорту та для відпочинку, пересування до закладів освіти.

Необхідно інформувати населення міста про роботу, яка ведеться в цьому напрямку і про результати, які очікується отримати.

За результатами велосипедного аудиту, який був проведений громадською організацією «Спільно Хаб», у першочерговому порядку реконструкцію доцільно почати з вулиці магістрального значення – Прибережної магістралі, у відрізку від вул. Глісерна до вул. Запорізька. Зокрема, розробити проектно-кошторисну документацію для реконструкції тротуару з облаштуванням двосторонньої велодоріжки та освітлення по Прибережній магістралі (від вул. Глісерна до вул. Запорізька) з облаштуванням безпечного перетину перехрестя по Прибережна магістраль – вул. Запорізька в усіх напрямках велосипедистами та пішоходами.

ДБН В.2.3-5:2018 «Вулиці і дороги населених пунктів» регламентує обов'язкову наявність велосмуги та велодоріжки на територіях житлових і промислових районів, на магістральних вулицях безперервного і регульованого руху, вулицях місцевого значення. При цьому передбачено, що велосмуги (тобто смуги руху для велосипедистів, розташовані на проїжджій частині), мають бути лише односторонніми.

Враховуючи вищезазначене та відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виноситься на розгляд Запорізької міської ради проект рішення Запорізької міської ради «Про затвердження міської «Програми розвитку велоінфраструктури міста Запоріжжя на 2019 рік»

Начальник відділу
дорожньо-мостового господарства
департаменту інфраструктури та
благоустрою Запорізької міської ради

М.А. Куценко

Про затвердження Програми розвитку велоінфраструктури міста Запоріжжя на 2019 рік.

Керуючись Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та відповідно до ст. 91 Бюджетного кодексу України, Запорізька міська рада **ВИРІШИЛА:**

1. Затвердити Програму розвитку велоінфраструктури міста Запоріжжя на 2019 рік (додається).

2. Контроль за виконанням рішення покласти на заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Волобуєва В.О. та на постійну комісію міської ради з питань життєзабезпечення міста (Адаманов О.Ф.).

Міський голова

В.В.Буряк

Рішення підготовлено
департаментом інфраструктури та
благоустрою Запорізької міської ради

Начальник відділу дорожньо-
мостового господарства
департаменту інфраструктури
та благоустрою Запорізької міської ради

М.А. Кущенко

Додаток 1
до Програми розвитку
велоінфраструктури
міста Запоріжжя на
2019 рік
№ _____

**Завдання і заходи
з виконання Програми розвитку велоінфраструктури міста Запоріжжя на 2019 рік**

Найменування завдання	Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів, виконавці	Джерела фінансування	Прогнозні обсяги	
				Всього	за роками
					2019
1	2	3	4	5	6
Розвиток велоінфраструктури міста Запоріжжя	Розробка концепції розвитку велоінфраструктури міста Запоріжжя	Департамент інфраструктури та благоустрою Запорізької міської ради	Бюджет міста	250,000	250,000
	Реконструкція тротуару по Прибережній магістралі з облаштуванням велодоріжок (від вул. Глісерна до вул. Запорізька) (проектні роботи)	Департамент інфраструктури та благоустрою Запорізької міської ради	Бюджет міста	600,000	600,000
Разом				850,000	850,000

Секретар міської ради

Р.О. Пидорич

Додаток 2
до Програми розвитку
VELOінфраструктури
міста Запоріжжя на 2019 рік
№ _____

Орієнтовні обсяги та джерела фінансування
з виконання Програми розвитку велоінфраструктури
міста Запоріжжя на 2019 рік
(найменування міської цільової Програми)

тис. грн.		
	Обсяг фінансування, всього	За роками виконання
		2019
1	2	3
Бюджет міста	850,000	850,000
Державний бюджет		
Обласний бюджет		
Інші джерела*		
Усього	850,000	850,000

* Інші джерела можуть включати гранти, власні кошти, залучені кредити, інші джерела, не заборонені чинним законодавством

Секретар міської ради

Р.О. Пидорич

Додаток 3
до Програми розвитку
велоінфраструктури
міста Запоріжжя на 2019
рік

№ _____

Очікувані результати
з виконання Програми розвитку велоінфраструктури
міста Запоріжжя на 2019 рік
(найменування міської цільової програми)

Найменування завдання	Найменування показників виконання завдання	Одиниця виміру	Головний розпорядник бюджетних коштів	Значення показників	
				усього	2019
Розвиток велоінфраструктури міста Запоріжжя	Концепція розвитку велоінфраструктури міста Запоріжжя	од.	Департамент інфраструктури та благоустрою Запорізької міської ради	1	1
	Реконструкція тротуару по Прибережній магістралі з облаштуванням велодоріжок (від вул. Глісерна до вул. Запорізька)	од.		1	1

Секретар міської ради

Р.О. Пидорич

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення міської ради
№ _____

ПРОГРАМА
розвитку велоінфраструктури міста Запоріжжя
на 2019 рік

I. Загальні положення

З метою реалізації Програми «Про затвердження Стратегії розвитку міста Запоріжжя до 2028 року, рішення міської ради №57 від 20.12.2017, на основі конструктивних переваг громади, на виконання стратегічного напрямку С - Місто зручної, безпечної та креативної урбаністики, стратегічної цілі С.1. – Зручна, гендерно чутлива система транспортного сполучення, С 1.5 - Місто дружнє для пішоходів та велосипедистів.

Програма розвитку велосипедної інфраструктури міста Запоріжжя на 2019 рік (далі – Програма) розроблена відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про благоустрій населених пунктів», «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», Постанова кабміну «Правила дорожнього руху», ДСТУ 4100-2014 «Знаки дорожні. Загальні технічні умови. Правила застосування», ДСТУ 4092-2002 «Світлофори дорожні. Загальні технічні вимоги, правила застосування та вимоги безпеки», ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування і забудова територій», ДБН В.2.3-5:2018 «Вулиці і дороги населених пунктів» та інших нормативно-правових актів з метою врегулювання відносин у сфері розвитку велосипедної інфраструктури».

Програма спрямована на зменшення кількості ДТП за участю велосипедистів та автомобілістів шляхом розробки та впровадження велоінфраструктурних рішень, а також на роботу з населенням щодо впровадження у суспільну свідомість правил дорожнього руху для велосипедистів.

У цій Програмі поняття та терміни вживаються в такому значенні:

Велосипед — транспортний засіб, який приводиться в дію виключно за допомогою сили людських м'язів та має два або більше коліс, на якому може їздити кожен.

Велосипедист, міський велосипедист — особа, чиї поїздки (регулярні та час від часу) здійснюються на велосипеді.

Велосипедна інфраструктура — комплекс інженерних об'єктів і заходів (веломаршрути (велодоріжки та інші форми велоруку), пониження бордюрів, велостоянки і т. п.) та організаційних заходів (обмеження швидкості руху на вулиці, розмітка та ознакування, організація велопрокату тощо) на вулицях,

площах та інших громадських територіях міста, що забезпечує умови зручного, безпечного та безперешкодного пересування містом на велосипеді, а також його стоянки, зберігання і обслуговування.

Велорух – загальне поняття масового пересування на велосипедах вулицями міста.

Велосипедна доріжка (Велодоріжка) – смуга, призначена для руху велосипедистів в межах проїзної частини вулиці та/або дороги, яка виділена за допомогою дорожньої розмітки або конструктивно.

Велосмуга – виділена на правому (за напрямом руху) краю проїзної частини суцільною лінією розмітки смуга руху велосипедів, на якій заборонений рух або стоянка інших транспортних засобів.

Вело-пішохідна доріжка — доріжка, призначена для спільного користування пішоходами і велосипедистами.

Велопарковка (стійка) – загальне поняття для об'єкту, споруди або території, призначеної для тимчасової та тривалої масової стоянки велосипедів.

Велопереїзд – виділене відповідною розміткою та ознакуванням місце перетину форми велоруху (зазвичай велодоріжка, велосмуга чи вело-пішохідна доріжка) з проїзною частиною вулиці або дороги в межах чи поза межами перехрестя.

Вулиці, сприятливі для велоруху – вулиці, або ділянки вулиць, що не потребують відмежування велосмуг чи будівництва окремих велодоріжок, а безпека і зручність велоруху досягається засобами заспокоєння руху: місцеві вулиці і проїзди, житлові вулиці, внутрішньо кварталні і внутрішньорайонні проїзди.

Заспокоєння руху – планувальні та адміністративні заходи з обмеження швидкості та інтенсивності автомобільного руху, що сприяють підвищенню безпеки руху і роблять вулиці сприятливими для велоруху і пішохідного руху.

Смуга безпеки – смуга, що примикає до проїзної дороги з боку бордюру та розділювальної смуги, має покриття за типом основної дороги і призначена для можливості виконання водієм необхідного маневру з метою уникнення аварійної ситуації.

Збалансована транспортна політика – політика у сфері транспорту, що передбачає інтермодальність транспортної системи та ставить у пріоритет пішоходів, велосипедистів і громадський транспорт, і має на меті створення умов розвитку міста, зручного для життя.

Мобільність – критерій, що показує ступінь зручності міської транспортної інфраструктури для його мешканців і гостей; загальне визначення усіх видів пересувань містом.

Рекреаційний веломаршрут – система форм велоруху, що пролягає рекреаційними територіями (парк, ліс, набережна, заповідна зона тощо), подалі від вулиць з інтенсивним рухом транспорту.

Форми велоруку – велодоріжки, велосмуги та інші форми і засоби організації велоруку на вулицях міста.

II. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Проблема заторів, погіршення екологічного стану в місті, зниження мобільності громадян та стану їх здоров'я внаслідок негативного впливу автомобільного транспорту.

III. Мета Програми

Програма велосипедної інфраструктури міста Запоріжжя на 2019 рік скерована у першу чергу на створення безпечних умов для велосипедистів та забезпечення врахування потреб велосипедистів під час будівництва та реконструкції доріг і вулиць загального призначення.

Програмою передбачено:

- проведення інформаційної кампанії щодо заохочення мешканців до їзди на велосипедах через облаштування безпечних та комфортних велосипедних доріжок і смуг на автошляхах та поза межами проїжджої частини;
- збереження комфорту, надійності та зручності використання велосипеда;
- впровадження засобів з безпеки руху для велосипедистів на вулицях зі спільним авто- і велоруком, на яких не передбачено окремих велодоріжок, у житлових зонах та на ділянках багатофункціонального призначення з окремими велодоріжками;
- проведення збалансованої транспортної політики;
- проведення заходів для заспокоєння руху у місті.

IV. Завдання та заходи

Вирішення комплексного розвитку велосипедної інфраструктури за участю органів місцевого самоврядування, виконавчої влади та громадськості:

- розробка концепції розвитку велоінфраструктури міста Запоріжжя;
- заохочення мешканців до використання велосипеда як транспорту через влаштування безпечних та комфортних велодоріжок та велосмуг на автодорогах та тротуарах, які зв'язують між собою мікрорайони та центр міста;
- надання пріоритету велосипедам, громадському транспорту та пішоходам в історичній частині міста Запоріжжя;
- створення рекреаційних велосипедних маршрутів;
- розробка проектно-кошторисної документації щодо реконструкції та будівництва велосипедної інфраструктури;
- створення велосипедних майданчиків для паркування;
- ведення моніторингу ситуації у сфері розвитку велосипедної інфраструктури;

- здійснення інформаційно - просвітницької роботи серед населення щодо позитивних аспектів використання велосипеда, як транспорту пересування по місту, а також необхідності дотримання правил дорожнього руху при їзді на велосипеді.

V. Строки реалізації заходів Програми

Реалізація Програми здійснюється протягом 2019 року (додаток 1).

VI. Обсяги та джерела фінансування

Реалізація Програми передбачає фінансування за рахунок бюджету міста або інших джерел фінансування та здійснюється відповідно до переліку заходів до Програми розвитку велосипедної інфраструктури міста Запоріжжя на 2019 рік (додаток 2).

VII. Очікувані результати виконання Програми

Реалізація передбачених заходів створить основу для ефективної роботи та контролю у сфері розвитку велоінфраструктури міста, що буде сприяти:

- формуванню у підростаючого покоління розуміння зміни пріоритетів між використанням велосипеда та автомобіля як особистого транспорту – у бік велосипеда;
- зменшенню кількості ДТП на дорогах за участю велосипедистів та автомобілістів;
- формуванню усвідомленої потреби вивчення правил дорожнього руху для велосипедистів;
- поліпшенню екологічного стану міста;
- збереженню здоров'я населення, зменшенню рівня захворювань населення хворобами.

VIII. Організаційне забезпечення

Організаційне забезпечення реалізації Програми і контроль за виконанням передбачених Програмою заходів здійснює Департамент інфраструктури та благоустрою Запорізької міської ради та громадські організації у сфері велосипедних ініціатив.

Для продовження та внесення корективів у реалізацію Програми Департамент інфраструктури та благоустрою Запорізької міської ради щорічно надає на розгляд сесії міської ради перелік заходів на наступний рік.

З метою координації діяльності виконавців Програми, розпорядженням міського голови створюється робоча група, куди залучається Департамент інфраструктури та благоустрою Запорізької міської ради та громадські організації у сфері велосипедних ініціатив. Інформацію про стан виконання Програми Департамент інфраструктури та благоустрою Запорізької міської ради надає постійній комісії Запорізької міської ради з питань життєзабезпечення міста один раз на рік.

З метою здійснення моніторингу, фізичні особи та представники громадських організацій у сфері велосипедних ініціатив мають право долучатись до прийняття рішень у кожному з заходів Програми.

Секретар міської ради

Р.О. Пидорич